

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Att:

Deres ref.:
12/1146

Vår ref.:
13/677

Dato:
3. oktober 2013

Høring av arbeidsgrupperapport om fysisk kompensasjon for dyrka mark og natur

Vi viser til departementets høringsbrev av 06.08.2013 og vil gjerne avgi følgende kommentarer fra Bioforsk til arbeidsgrupperapporten "*Fysisk kompensasjon for jordbruks- og naturområder ved samferdselsutbygging*".

Vi har konsentrert oss om de delene av rapporten som omhandler kompensasjon av jordbruksområder og støtter det vi oppfatter som en av hovedkonklusjonene, nemlig at fysisk kompensasjon skal være en "siste utvei" og ikke et påskudd for å unngå vern av dyrket eller dyrkbar jord mot nedbygging.

Rapporten peker på de mest relevante kompensasjonstiltakene for jordbruksområder:

- Flytting av jord til udyrkbare mark
- Jordforbedring ved tilførsel av jord
- Nydyrking av dyrkbar jord
- Kultivering av innmarksbeite eller overflatedyrket jord.

Disse tiltakene har ulike fordeler og ulemper og representerer stor variasjon med hensyn til utfordringer, kostnader og konsekvens for framtidig matproduksjon. Ved nedbygging av dyrket og dyrkbar jord bør det i hvert enkelt tilfelle foretas en grundig vurdering av hvilke kompensasjonstiltak som bør iverksettes.

Flytting av jord til udyrkbare mark antas å være det tiltaket som i størst grad bidrar til å opprettholde produksjonspotensialet. Men det er kostbart og er forbundet med stor usikkerhet og mange utfordringer med hensyn til jordfysiske forhold og valg av kompensasjonsområder. En har ingen garanti for at en kan oppnå samme produktivitet som på utbyggingsarealet. Full opprettholdelse av produksjonspotensialet vil i mange tilfeller forutsette at dette tiltaket kombineres med tradisjonell nydyrking av dyrkbar jord. På grunn av kostnader og usikkerhet bør dette tiltaket begrenses til å erstatte jord av god kvalitet hvor dyrkingsreservene er små, spesielt jord som er egnet til korndyrking.

Jordforbedring ved tilførsel av jord må også betraktes som et kostbart tiltak som har flere av de samme usikkerhetsfaktorene og utfordringene som flytting av jord til udyrkbare mark. Dette tiltaket vil

nødvendigvis føre til et netto tap av dyrket areal og må antas bare å være relevant i de tilfeller hvor det ikke finnes egnede kompensasjonsarealer på udyrkbare mark innen rimelig avstand.

Nydyrking av dyrkbar jord er det klassiske tiltaket for å kompensere nedbygging av jord. Kostnadene ved nydyrking er langt lavere enn ved flytting av jord, men konsekvensen er et netto tap av reservene av dyrkbart areal. Det må likevel anses som det mest relevante tiltaket ved kompensasjon av jord av middels eller mindre god kvalitet som ikke er egnet til korndyrking, hvor en har store dyrkingsreserver av jord med tilsvarende kvalitet.

Kultivering av innmarksbeite eller overflatedyrket jord er det billigste kompensasjonstiltaket, men er bare relevant for å kompensere for jord som bare er egnet til grasproduksjon og beite.

Vennlig hilsen

Øistein Vethe
Forskningsjef Jord og miljø

Arne Grønlund
Seniorforsker